

POSTANOWIENIE

15 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 15 lipca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa partii politycznej X.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Finansów
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej partii politycznej X.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 25 października 2023 r., I ACz 67/23,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego 5400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

ag

UZASADNIENIE

Partia polityczna X. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 25 października 2023 r. w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Finansów o zapłatę.

W odpowiedzi pozwany wniosł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej

do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego występującego w niniejszej sprawie, tj. „rozstrzygnięcia czy sprawa z powództwa partii politycznej przeciwko Skarbowi Państwa o wypłatę należnej tej partii z mocy

ustawy, zaległej raty subwencji, jest sprawą cywilną w rozumieniu Art. 1. k.p.c., a co za tym idzie, czy sprawa taka może być rozpoznawana i rozstrzygana przez sądy powszechne - sądy cywilne”. Skarżący wskazał także na potrzebę wykładni art. 1 k.p.c. oraz na oczywistą zasadność skargi w zakresie naruszenia art. 415 k.c. w związku z art. 28-29 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o partiach politycznych, z uwagi na to, że „na podstawie ww. przepisów Skarb Państwa jest zobowiązany do wypłaty partii politycznej należnej tejże partii subwencji z budżetu państwa, zaś w sytuacji bezprawnego niewywiązania się z tego obowiązku ustawowego Skarb Państwa zobowiązany jest naprawić takiej partii politycznej szkodę wywołaną takim bezprawnym zaniechaniem”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, i z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Z kolei powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Bliższa analiza skargi kasacyjnej wykazała, że powyższe przesłanki nie zostały spełnione. Sprawa o odmowę wypłaty raty subwencji partii politycznej nie jest sprawą cywilną w znaczeniu materialnym ani formalnym. Wypłata subwencji odbywa się w trybie administracyjnym (zob. uzasadnienie postanowienia WSA w Warszawie z 9 kwietnia 2019 r., V SA/Wa 180/19).

Wobec powyższego nie można również uznać skargi kasacyjnej za uzasadnioną w zakresie naruszenia art. 415 k.c. w związku z art. 28-29 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

(M.T.)

[SOP]